

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, jutranje izdaje opoldne, večerje izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoldne.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglašil in poslenice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za mirko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavris.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolnje naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellereits v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Gor. Tiskarna: A. Gabrčček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in za.

Raifeisenske posojilnice in „Primorski List“.

Katoliško časopisje se odlikuje v tem, da brez lazi in zavijanja ne more izhajati. „Primorski List“ zavzema gledé teh lepih lastnosti v katoliškem časopisju jedno prvih mest. Pokazal je to zopet v svoji številki od četrtega, v kateri je po eni strani povzdignil važnost Raifeisenskih posojilnic za kmeta v deveti nebesa, po drugi pa se je zagnal v dr. Tumo, hoté ga naslikati kot sovražnika našega kmeta ter obenem očrnilo celo našo stranko. To je že stara taktika rimskih doktorjev in drugih farovski pohajacev, da ob vsaki priliki, pa če je se tako neumestna, govorijo, da smo naprednjaki proti kmetu, da, govorijo to celo takrat, kadar se kdo iz narodno-naprednih vrst oglasi za kmeta.

Prost Faidutti je stavil v deželni zboru predlog glede podpore kmetiskim hranilnicam. K besedi se je oglašil tudi dr. Tuma, ki je povdarjal, da priznava veliki vpliv in korist Raifeisenskih hranilnic in tudi neobhodno potrebo, da se deželni zbor s tem vprašanjem bavi in stori nekaj za to organizacijo. Ako bi pa glasoval za to, da se da najnim potom majhna svota denarja, bil bi sam proti sebi nelogičen, ker je govoril vedno proti miloščinam, in posl. Faidutti je posebno apeliral na zbornico, naj nekaj da, če tudi se tako malo, kakor to prosijo berači. Ni prav, da dajemo miloščine, ampak treba je, da se deželni odbor bavi s to organizacijo, ker je nujno potrebno za nas, da se dvigne produktivita dežele. Velike banke ne morejo pomagati kmetu; kajti več kakor se kmetu denarja da, manj ga ima. In tudi te majhne posojilnice so koristne za kmeta le tedaj, ako se ta denar zalaga edino za to, da se dviga produktivita njegove zemlje. To pa se ne dogaja, ako so te hranilnice v rokah enega stanu in mu služijo kot prvo sredstvo v političnem boju. Ne smemo priznavati nujnosti, pač pa se moramo s stvarjo resno baviti. Sramota je sicer, da se s tem vprašanjem nismo se bavili, ali faktum je to. Izvolimo si odsek iz mož, ki so se že bavili

s tem vprašanjem, da se napravi statut, na podlagi katerega bode polem deželni odbor te blagajne podpiral od slučaja do slučaja. Prvi pogoj razvitku teh blagajn pa je, da so v nepristranskih rokah, in da stvar razmotrivamo s treznega finančnega stališča. Oni fini opazovalec kmetkega življenja Emil Zola je že davno rekel: Vi ugonobite kmeta, ako mu denar posojate; vi pomagate kmetu najbolj, ako ga izobrazite; kajti, ali hočete kmeta, ako ne zna adirati in subtrahirati, postaviti za načelnika denarnemu zavodu? Duhovniki pa pri vsi svoji ljubezni do kmeta istega niso naučili citati in pisati. Z vsprejetjem učiteljskega zakona hočemo pomagati učitelstvu, da bode isto naše ljudstvo izobraževalo. Vsporedno s tem pa lahko razmotrivamo tudi finančno vprašanje ter napravimo to leto statut, po katerem bomo podpirali to organizacijo. Kot naprednjak mora biti za ustanovljanje Raifeisenskih blagajn, ali kot tak mora tudi skrbeti za to, da gre tu res le za povzdigo in izobrazbo ljudske mase, in zato mora biti, ako je pri kaki taki blagajni udeležen župnik, udeležen tudi učitelj ali tajnik.

Ali niso to pametne besede? Dr. Tuma je torej hotel, da se izvede nekaka organizacija posojilnic na deželi, da se napravi statut, na podlagi katerega bo mogoče potem podpirati take zavode. Klerikalci seveda tega ne marajo. Oni se zlagajo povsem s proštom Faiduttijem, češ, naj se nekaj da, da moremo potem reči kmetu: Glej, kmelič, to podpora smo ti mi pridobili, in če boš priden, pa ti izposlujemo še drugo leto kako tako podporo. Ako pa bi se vsa ta reč enotno uredila ter postavila podlaga za podpiranje takih zavodov, potem bi odpadle debate in klerikalci bi se ne mogli hvaliti, kako s težavo so priborili ubogemu kmetu to in to podporo.

Dr. Tuma je govoril le v korist kmeta, ako je hotel, da se neha s pavšalnim fehtanjem ter se uvede organizacija, po kateri se pojde na roko posojilnicam po deželi, kakor je tudi govoril le v korist kmeta, ako je zahteval, da naj bodo ti zavodi v nepristranskih rokah. Kajti notorično je, da kjer so taki denarni zavodi v klerikalnih rokah (ne le pri

nas, ampak povsodi), tam je kaj rad doma skrajni nered, brezmiselno poslovanje, izkoriščanje zavodov v zasebne, kakor tudi v politične svrhe.

Laz je, grda, ostudna laz, da posojilnice, pri katerih sodelujejo duhovniki, so delale nepristransko ter da svojega vpliva niti pri volitvah niso izrabljale. To je laz, katero pa je člankar v „Prim. Listu“ zapisal z mirno vestjo, ker namen posvečuje sredstva, in zategadel se greha nima, ako se se tako debelo zlaže.

Dr. Tuma ni nastopil proti podpori tem kmetu koristnim napravam, ampak oglašil se je k besedi ter zahteval, da se moramo s to stvarjo resno baviti ter napraviti onkrat za vselej podlago, po kateri naj se daje Raifeisenskim posojilnicam podpore iz deželnega denarja. Ali ni to prav in pametno? Vsakdo, kdor nima slame v glavi, poreče, da je pametno, ali ne tako klerikalci s „Prismojencem“ na čelu, ki nočejo, da bi imeli besedo pri takih denarnih zavodih tudi učitelji, občinski tajniki ali drugi izobraženejši moške iz našega ljudstva. Oni hočejo gospodariti sami z ljudskim denarjem, kmetu ni treba znati adirati in subtrahirati, to že gospodje imenitno razumejo!

Iz celega članka v „Prismojencu“ zija le tista nikdar polna farska bisaga, gledé katere so posvečeni gospodje na deželi in njihovi žurnalisti v mestu čudovito občutljivi ter se vselej oglašijo, kadar čutijo, da bi se utegnili zgoditi, da bi jim kaj šlo.

Zato pa je umesten klic, da te hranilnice ne smejo biti v rokah le enega stanu, in zato je prav edinole to, da ako je pri kaki taki blagajni udeležen g. nunc, naj bo tudi kateri drugi samostojen človek! Klerikalci pa tega nočejo, ker se pri denarju po navadi jako bojijo kontrole in ker vedo, da se prav z denarjem drži kmeta na farovski vrvi.

Mi smo torej za to, da se prevede organizacija, po kateri se bo dalo lepo in enako delovati v prilog posojilništvu na kmetih, da se postavijo taki denarni zavodi na strogo

nepristranska tla ter se odpravi iz njih klerikalno gospodarstvo, kjerkoli isto cvete. Le po tem je mogoče resno in koristno delovanje takih zavodov za kmeta, kajti drugače niso drugo, nego po eni strani molzna krava, po drugi pa politična uprega našega kmeta v farovski voz. In za tako „katoliško“ politiko naj bi se dajal deželni denar?

Naša stranka je prijateljica kmeta, zato pa se poteguje za njegove koristi, kjer mogoče, klerikalci pa iščejo povodi le same sebe. Zaradi tega pa se zaganjajo v dr. Tumo, ker je hotel, da naj bodo posojilnice v nepristranskih rokah. Eojijo se, da jim usteče denar iz rok in pa kmet z vrvi, zato rogaviljo po „Prismojencu“ proti tistim, ki se trudijo za prave koristi kmeta. Ali laz ima kratke noge, in če bo „Prismojencem“ tako lagal in zavijal, kakor v omenjenem članku, pride laz pri njem v kratkem popolnoma ob noge ter mu ne bo nihče več verjel. Le tako naprej, gospodje, potem se tisti kmet, ki ga imate se na vrvi, kmalu sprevidi, kdo mu je skodozellen in kdo ga hoče le molziti ter kdo je njegov prijatelj.

Dopisi.

Iz Podgore. — Dne 11. t. m. so naši klerikalni fantje, „cerkveni pevci“ — peli laske pesmi pred plesom, menda malo v čast božjo! Nam slovenskim Podgorcem jih niso peli, ali zapeli so jih goriskim godcem na čast in morebiti tudi na čast laskih pesalcev iz Gorice in Furlanije, katere so klicali z njimi na pomoč. Čul sem gredé mimo Bregantove gostilne tisto lasko grgranje, da so mi kar lasje po konci vstajali. — Skandal je to, ali vendarle se upam, da v prihodnjic v slovenski Podgori zapojejo ti pevci tudi kako slovensko, ker g. nadučitelj, mislim jaz, jih ne uči peti laske pesmi. Prav bi bilo pa tudi, da se zganejo tudi drugi, da preneha lasko petje iz slovenskih ust, še toliko bolj se sme to pričakovati od naših „cerkvenih pevcev.“

Za danes rečem le toliko, ako ne bo bolje, se pa še oglašim z bolj trdo besedo!

Ajdovščina. — V vsakem manjšem kraju zavisi živahnost društvenega življenja čisto od posameznih oseb, katerim je mati

— 45 —

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravska.

(Dalje.)

»Ako bi imeli dispens, ne obotavljal bi se, ker vas pomilujem. Na Jurandovo dovoljenje se ne bi se, ker vas pomilujem. Na Jurandovo dovoljenje se ne bi oziral dosti — ker privoljujeta knez in kneginja, ki sta vendar oče in mati vse Mazovije. Toda brez škofijskega dispensa tega ne morem storiti. Ako bi bil med nami škof Jakob iz Kurdvanova, nemara bi vam v tem slučaju on podelil dispens, čeprav je strog duhovnik, a nikakor ni tak, kakoršen je bil njegov prednik, škof Mamphiolus, ki je odgovarjal na vse: Bene! Bene!«

»Škof Jakob iz Kurdanova ima jako rad kneza in mene!« omeni kneginja.

»Zato tudi pravim, da ne bi odrekel dispensa, prav radi tega, ker je tu še drugi vzrok. Deklica mora oditi, a mladenič je bolan in vtegnil bi jej umreti... Hm! in articolo morbis... Toda brez dispensa nikakor...«

»Jaz bi dobila pozneje od škofa dispens in on mi skaže to uslugo, naj si bo še tako strog. Ej, zagotovljena sem, da mi ne odkloni te prošnje.«

*) Prav, prav!

**) V slučaju smrti.

Duhovnik Višonjek, ki je bil dober in mehko srčen človek, reče na to:

»Beseda maziljenca Gospodovega je velika beseda. Bojim se škofa, ker to je velika beseda... Mladenič bi tudi moral nekaj žrtvovati cerkvi v Plocku. Nemara bi to pomagalo, toda jaz ne vem! Izvršiti pa to poprej, predno dospe dispens, bi bil greh, in sicer samo moj greh. Hm! Gospod Jezus je zelo usmiljen, ako torej kdo ne greši radi lastnega dobička, marveč iz usmiljenja vsled človeške bede, pa še tim rajše odpusti. Toda greh bo to vendarle. Ako se škof radi tega razsrdi, kdo mi da odvezo?«

»Škof se ne razsrdi!« zakliče kneginja Ana.

Zbišek pa reče:

»Oni Sanderus, ki je prišel z menoj, ima odpuške za vse.«

Duhovnik Višonjek nemara ni dosti verjel v Sanderusove odpuške, vsekakor pa je hotel pomagati Zbišku in Danuši, katera je jako ljubil, ker ju je poznal že od mladih nog. Končno si je domislil, da v najhujšem slučaju ga more doleteti samo kaka cerkvena kazen, torej se obrne h kneginji in reče:

»Duhovnik sem — pa sem tudi knezov sluga. Nù, zapovejte, milostljiva gospa!«

»Nočem zapovedati, hočem le prositi,« odvrne kneginja. »Toda ako ima Sanderus odpuške...«

»Sanderus jih ima. Tu gre le za škofa, ki opravlja v Plocku s kanoniki stroge duhovne vaje.«

»Škofa se ne bojite. On je, kakor sem čula, za branil duhovnikom nositi meče in loke, ni pa jim za branil opravljanje dobra dela.«

Duhovnik Višonjek dvigne kvišku roke in zakliče:

»Naj se torej zgodi po vaši volji!

Po teh besedah prevzame radost sreca vseh navzočih.

Zbišek sede znova v postelji, kneginja, Danuša in duhovnik Višonjek pa sedejo okrog postelje ter se jamejo posvetovati, kako imajo to izvesti. Strinjali so se v tem, da ohranijo vse to tajno, da živa duša na dvoru tega ne bo vedela; rekli pa so tudi, da Jurandu ni treba ničesar vedeti poprej, dokler mu kneginja v Tehanovem vsega natanko ne razloži.

Duhovnik Višonjek obljubi, da takoj napiše Jurandu pismo, naj takoj pride v Tehanov, kjer dobi boljša zdravila za svojo rano in kjer mu bo manj nadležna samota. Končno so še odločili, da se Danuša in Zbišek še poprej izpovesta, poroka pa da se ima vršiti po noči, ko bodo že vsi spali.

Zbišku je prišlo na misel, da bi vzel Čeha za pričo pri poroki, toda precej se spomni, da ga je dobil od Jagjenke, ter takoj da slovo tej misli. Pa tudi ona sama se mu prikaže v tem hipu pred oči kakor živa, da se mu je zdelo, da vidi njeno rdeče lice, njene objokane oči ter da čuje njen proseč glas: »Ne stori mi tega! Ne vračaj mi hudo za dobro in nesrečo za ljubezen!« Nakrat se ga tudi polasti veliko pomilovanje, kajti čutil je, da je s tem stori veliko krivico, radi katere ona ne najde tolažbe niti pod zgoreliško streho, niti v gozdu ali na polju, ne v opatovih darovih, niti v snubitvi Volka in Čtana. Končno pa jej reče v duhu: »Daj ti Bog vse najboljše, deklica, ker

prirada podella poseben dar, da vežejo, bodisi z zgovornostjo, bodisi s prijenljivostjo in tolerantnostjo, razne elemente v lepo skupnost. Ako pa zanese usoda take osebe v druge, oddaljene kraje, poneha, zaspi navadno po njih vsvarjeno društveno življenje ter se umakne razcepljenosti in samotarstvu. Takih slučajev je vse polno! In tako smo jeli tudi tukaj zadnji čas močno pogrešati osebe, katere so skrbele svoj čas, da ni zamrlo narodno življenje, težeče da se je krepko razvijalo in dajalo Ajdovščini in njeni okolici značaj krepkopoljnega narodnega probujenja. Navadno nastopajo na mesto odšlih druge vplivne osebe, katere nadaljujejo čvrsto, četudi v početku s težkočami započeto delo, in tako vzraste zasejano seme v krepko, trdno drevo, katerega ni moti kar z lahka omajati, se manj pa podreti. Pri nas, hvala Bogu, ne manjka takih vplivnih in zmognih mož, ki bi lahko vzeli v roke vodstvo narodnega življenja, pač pa nam manjka porzrvalnih motij, ki bi opustile tisto nesrečno samotarjenje v svesti si svoje nedotakljivosti. Samo v kolu za pečjo proučevati neznosne razmere ter o njih kovati neslane dovtype, ne izda dosti. Treba je dela in tega je na izobilje.

Sedaj o pustih zimskih nedeljah bi se lahko shajali vplivnejši možje ter razmotrivali vprašanje, bi se-li ne dala ustanoviti podružnica planinskega društva za ajdovski okraj. Poljedeljsko in železnisko ministerstvo podpira rade volje gmotno taka društva. Spomladi in poleti prihiti gotovo veliko tujcev iz bližnjega Trsta, da si ogleda naše kraje, da se oziro, da se nasrka planinskega zraka na Čavnu, Golaku, Dolu in Kuciju. Zadnja leta je bilo vedno veliko hribolazcev na naših gorah, dasiravno nismo imeli takorekoc nobene železniske zveze. Z mirno vestjo trdim, da se število tujcev v letošnji seziji potroji in ako ne najdejo isti nobene udobnosti, vstanové si svoj „Alpenverein“, kakor se je to zgodilo v Škocijanu na Krasu. Ker je tako društvo velikega pomena za cel okraj, in ker ni njega ustanovitev spojena z velikimi težkočami, naj se ne zamudi ugodne prilike.

Društvo „Edinost“, nekdanje ognjišče vsega družabnega življenja, hira in peša, med tem ko se vrše po zasebnih hišah, večinoma drugorodcev, zabave vrh zabav. Bi-li ne kazalo društvena pravila, ki so bila mogoče svoj čas umestna, deloma premeniti in prilagoditi jih današnjim razmeram s tem, da se jih postavi, do neke gotove meje seveda, na širšo demokratsko podlago?

Nadalje bi se dala ustanoviti v manjši meri ljudska knjižnica, in sicer, ako le možno, v področju bralnega društva. Vspevala bi brezdvomno vsestransko povoljno. Zadostovalo bi v početku 100—200 knjig, te pa preskrbe tukajšnji rodoljubi gotovo z največjim veseljem.

Najvažnejše vprašanje za naš kraj je pa, kako doseči sestrazredno ljudsko solo?

V Ajdovščini je dvorazrednica, ravno tako v sosednem Šturiju. Županstva obeh občin so za to, da se v vsaki občini otvorijo trije razredje in sicer menjaje, prvi tukaj, drugi tam itd. Poleg sedanjih, vze plačanih učnih motij, trebalo bi le dveh novih za obe občini skupaj. Šturije, samo na sebi, ima vze sedaj toliko otrok, da bi se morala otvoriti trirazrednica, ako zahteva to zadostno število občanarjev. Poleg tega je solsko poslopje zidano za tri razrede. Tej zdravi in koristni misli gledé sestrazrednice se je protivil le sturski krajni solski svet v svoji redni seji začetkom novembra lanskega leta. Ker pa je bila dotična seja, kar je kaj lahko dokazati, neveljavna, treba se je le malo pobrigati, misel zanesti tudi v maso ljudstva, istemu raztolmčiti, kake koristi ima od tega, in vsa zadeva spravi se v urnejsi tek. Sestrazrednic se moramo doseči! — Povdarjam torej še enkrat, naj se vendar začrú vplivnejši možje obeh občin, ne oziraje se na njihovo politično naziranje, ter naj preresetujejo gori omenjeno vprašanje.

Županstva sama na sebi tudi ne morejo doseči vsega, ako nimajo ljudstva za seboj, ki umeje njihovo stremljenje. Da ne bi bil moj nasvet „boh ob steno“, v to pomoz Bog!

Iz Cerkna. — V Cerknem so imeli pretekli teden občinske volitve, pri katerih so se od strani klerikalcev godili skandal in sleparije, kakršne so mogoče morda samo še na Ogerskem. Podkupovanje volilcev, farbanje o veri, vse mogoče in nemogoče lazi so bile klerikalcem v najpostenejši agitacijsko sredstvo. Nasim volilcem in agitatorjem se je pretilo z revolverji tako, da se nekateri niti niso upali iti volit. Klerikalci pa niso samo strašili, ampak samokresili so tudi v resnici pokali prva dva dni. Da so s pomočjo takih brutalnih sredstev zmagali, se ni prav nič čuditi. Da se je proti takim volitvam uložil rekurz, je razumljivo samo ob sebi. Natančneje poročilo o teh skandaloznih volitvah sledi prihodnji teden, da vidijo čitatelji „Soče“, kaj vse je mogoče v naši deželi neverjetnosti in s kakimi sredstvi branijo goriski klerikalci svojo najvažnejšo trdnjavo, zakaj, kadar pade ta, je z nadvlado klerikalcev na Goriskem pri kraju.

Domače in razne novice.

„Kazipot“ je skoro že dotiskan, prihodnji teden opravi svoje delo knjigovez in na to ga razposljemo. — Ljubljana je vzela mnogo več časa nego smo mislili; tudi je bilo treba trikrat dopolniti material iz Lipskega, ker se je pokazala jako izredna potreba. — Zategadel naj gg. naročniki oprosté letošnje zamudo.

Pri tej priliki prosimo, naj vsakdo pošlje zastalo ali letošnje naročnino. — Pravi prijatelji našega lista in napredne misli so tisti, ki nam ne delajo te-

žav z nemarnim plačevanjem. Mi se pošteno trudimo, da vršimo svojo nalogo v redu in častno, a gg. naročniki naj vrše svojo s točnim plačevanjem! Prosimo!

Osebnost. — Gorican dr. Fran Bressan, doslej avskultant pri tukajšnji sodniji, je imenovan ministerijalnim koncipistom v devetem činovnem razredu. Kot tak bo zastopal vlado pri ekspropriacijah na črti bohijske železnice.

Ruskemu krašku je daroval g. Fran dr. Kos, c. kr. profesor v Gorici, 10 kron. Srčna hvala!

Smrtina kosa. — Umrl je v Solkanu Franc Marusič, zidarski mojster, posestnik, gostilničar, podžupan itd. po kratki in mučni bolezni 14. t. m. v 39. letu svoje starosti.

Bodi mu blag spomin! Preostalim naše sozljaje!

Umrl je v Fuju kontre-admiral Pavel pl. Pott. Rojen je bil l. 1842. Lani 22. marca je dopolnil svoje 40 letno službovanje pri mornarici. Kontreadmiralom je bil imenovan 15. maja 1901.

Častnim občanom je izvolilo starašinstvo velike občine Trnovo na Notranjskem v občinski seji dne 8. t. m. tamošnjega nadučitelja g. Martina Zarnika, in sicer v priznanje zaslug za solo in občino.

Naš podlistek. — S prihodnjo številko „Soče“ bosta vselej po dva podlistka; poleg slovetih „Križarjev“ bomo prinašali tudi „Zapiske mladega potnika“, ki si je ogledal Rim, Italijo, Egipt in Sveto deželo. Popisuje jako živahno in zanimivo.

Kaj „Gorico“ vse skrbi. — Zadnjic smo povedali, kakošne skrbi ima „Gorica“ zaradi naših naročnikov, danes naj omenimo, kako jo skrbé naši oglas.

Nekdo, ki je imel dovolj prilike, je povedal, kako so tam pri „Gorici“ vedno zavidno šteli „Sotine“ oglase ter računali po svojih tarifih, koliko bi njim nesli. In „sveta“ jeza jih je obhajala, ko so naredili primero z „Gorico“. — In kaj vse so počeli, da bi pridobili sebi naše oglase. Vsakemu „Soci-nemu“ inserentu v tujini so pisali, da odslej je „Gorica“ pravo glasilo goriskih Slovencev, ona je organ slovenskih deželnih poslancev, in podvojevali so število naročnikov, da bi izvalili oglas. Niso pa vprašali ne po krstnem listu, da bi inserent ne bil žid, niti ne po referencah, da bi morda ne bil kak nemški nacionalec. Da, v nekem nemškem časniškem katalogu (Zeitungskatalog) stoji celo v l. 1902. oznanilo, da je „Gorica“ — „Organ der slovenischen Landtagsabgeordneten“. Število iztisov je zlagano! — In zakaj vse to? To je edino le nedostojen lov na inserente.

Ves trud ni preveč pomagal. Priznavamo, da so ujeli nekaj kalinov, ali klerikalni apetit je veliko večji nego njihova pamet. — In eto vzrok zbadanju in naravnost podlemu pisarenju v „Gorici“.

„Gorica“ ni bila nikdar izbirtna v oglasih. V domačih razmerah je vedno udrihala

po naprednjakih, ali istočasno so se jej delale skomine po oglasih iz naprednih hiš. Kar se pa tiče tujih oglasov, je sprejela vsakega, ki jej je došel ali ga je mogla vloviti, bodisi od žida ali nestrpnega Nemca. Da je le kdo pokazal groš, je našel mesto v „Gorici“.

In tako klerikalno zmasilce se je drznilo zaganjati se v „Sočo“, ki se drži občeveljavnih načel gledé oglasov. — Na celu lista stoji, da ne prevzemamo nikake odgovornosti ne za vsebino ne za obliko oglasov, dosledno tudi reklamnih notic, ki so v zvezi z oglasi. — Vsak čitatelj torej vé, da mi ne priporočamo nikogar, marveč vsakdo se sam priporoča in za to plača. Redek je list, ki bi mogel izhajati brez dohodkov od oglasov; da, večina ima svoj glavni in stalni dohodek prav v oglasih. — Tudi „Soča“ bi ne mogla izhajati brez takih dohodkov, — in prav v oglasih ima najlepšo podlago za nadaljni razvitek in napredek. Kavci naj se le rentacijajo, kolikor hočejo, mi jim povemo, da bo „Soča“ napredovala, a v to nemalo pripomorejo njeni oglasi.

Oni dan se je „Gorica“ zlobno spodtikala nad reklamno notico k oglasu o neki tovarniški zalogi ur na Českem. No, v isti številki je imela sama notice o „Vilhelmovih obližih“, Slovenci pa nimamo ni tovarne ur ni podobnih obližev. Na zadnji strani pa je imela oglas dunajskega žida. — In vendar je sikala strup na „Sočo“! Kavci ne vidijo bruna v svojem očesu, kar je pač stera pesem!

Res je, da „Soča“ in „Primorec“ sta bila 10 let precej stroga v sprejemanju oglasov, no, bila sta edina slovenska lista, ki sta na tak način pospeševala slovensko trgovino in obrt. — Mi smo imeli vsa leta na tisočake zgube, da smo pomagali slovenskim rojakom. Tujec je hotel plačati za enak oglas desetkrat več nego Slovenec, no, nismo ga sprejeli! — Hvaležnosti nismo želi nikake! Narobe! Ljudje, ki so obogateli vsled naše reklame in našega bojkota nasprotnikov, so obrnili hrbet, ko je bilo treba dati „Soci“ to, kar bi jej tikalo.

Danes je minula potreba takega postopanja. In ker vsi slovenski listi, klerikalni, liberalni in fikfakovski, ne delajo razlike, marveč se drže načela: „kdor plača“, bi bilo pač neumno od nas, ako bi edino mi zavračali oglasnike in dohodke, katerih potrebujemo. Ako kdo misli, da mu kak oglaš škodi, naj se potruži, da z reklamo in solidno postrežbo ubije tujo konkurenco.

Tako stališče zavzemajo vsi slovenski listi, tudi vsi laski v naših krajih, zato bi bilo naravnost bedasto, ako bi mi še nadalje delali edino izjemo.

„Gorica“ ne postopa drugače! Zato s preziranjem zavračamo njeno stikanje za nami. — Naj pometa pred svojim pragom!

(Dalje v prilogi.)

jaz ti ne morem pomagati, dasi bi ti rad dal kos neba! In res ga je povsem potolažilo in pomirilo prepričanje, da to ni v njegovi moči, na kar je jel misliti le na Danušo in na poroko.

Ker pa tega vendar niso mogli opraviti brez Čehove pomoči, so sklenili, zamolčati pred njim to, kar se ima zgoditi. Dal ga je torej poklicati k sebi in mu rekel:

»Danes se hočem spovedati in sprejeti sv. obhajilo, obleci me torej, kolikor mogoče najlepše, kakor bi imel iti pred samega kralja.«

Čeh se nekoliko prestraši ter radovedno pogleda Zbiška v lice. Zbišek, to vide, nadaljuje:

»Ne boj se! Ljudje se ne izpovedujejo le pred smrtjo, pa tudi jaz se hočem izpovedati le radi tega, ker hoče oditi oče Višonjek s kneginjo v Tehanov, na bližnje praznike pa ne bo duhovnika bliže nego v Prasnišu.«

»Ali vi ne pojdete tje?« vpraša Hlava.

»Pojdem, ako ozdravim, toda to je še v rokah božjih.«

Čeh se je pomiril ter prinesel kmalu oni beli, z zlatom ozalšani jopič, kateri je oblačil mladi vitez samo ob velikih slavnostih, ter krasen ogrtač, da mu ž njim pokrije noge in postelj. Na to ga prenese s pomočjo obeh Turkov, umije, mu počee dolge lase, katere poveže s svilnatim trakom, končno ga položi na posteljo ter raduje se svojega dela, reče:

»Ko bi vaša milost mogli plesati, mogel bi sedaj prirediti tudi svatbo.«

»Toda ta svatba bi se morala izvršiti brez plesa!« odgovori smeje se Zbišek.

Med tem je premišljevala kneginja v svoji sobi, kako naj obleče Danušo, ker je po njeni ženski naravi bilo to velevažno, in za nobeno ceno bi ne bila

dopustila, da bi bila pristopila njena gojenka v vsakdanji obleki k poroki. Služabnice, katerim je bilo rečeno, da mora deklica v barvi nedolžnosti pristopiti k sveti spovedi, so lahko našle v škrinji belo obleko, toda težavnejše je bilo z nakitom za na glavo. Pri pomisleku na to se je polastila kneginje žalost, tako, da je jeia tožiti:

»Kje hočem jaz za-te, sirota,« je dejala, »dobiti v tej puščavi rastlin za venec? Tu ni nikakih cvetic, ni listja, razun te betvice mahu pod snegom.«

Danuša, stojé s svojimi razpletenimi lasmi, je postaja takisto otožna, ker jej je bilo mnogo mar za venec. Čez trenutek pa je pokazala na bršljan, s katerim so bile ozalšane sobine stene, in rekla:

»Ako ni nič drugega, pa spletemo venec iz tega listja. Zbišek me vzame tudi s takim vencem.«

Kneginja iz početka ni hotela privoliti v to, boje se, da bi to ne bilo kako slabo znamenje; ker pa nikjer drugje ni bilo nikakih cvetic, so se morale zadovoljiti z bršljanom.

Med tem pa je prišel duhovnik Višonjek, ki je bil ravnokar izpovedal Zbiška, ter je spovedal tudi Danušo, na kar je nastala gluha noč. Na kneginjino zapoved so šli služabniki po večerji k počitku. Juran-dovi poslanci so nekateri plegli v družinski sobi, drugi pa pri konjih v hlevu. Kmalu so ugasnili ognji na ognjiščih po sobah služabnikov in končno je bilo povsem tiho v tem lesnem gradiču, samo psi so semtertje zalajali na volkove v gozdu.

V oknih kneginje, duhovnika Višonjka, kakor tudi pri Zbišku vendarle ni ugasnila luč. Rudasti njeni žarki so padali na sneg, s katerim je bil pokrit ves dvor. Oni pa so v tišini bedeli, poslušaje vdarce svojih src, vznemirjeni, in prevzeti od slavnosti časa, ki ima kmalu priti. Po polnoči prime kneginja Danuško za

roko ter jo odvede v Zbiškovo sobo, kjer ju je že čakal oče Višonjek s sveto hostijo.

V sobi je gorel na ognjišču velik ogenj. Pri obilni, toda nemirni njegovi svetlobi je zagledal Zbišek Danušo nekoliko blede od bedenja, z vencem iz bršljana na glavi, v beli obleki, ki jej je segala do tal. Oči so jej bile od trudnosti na pol zaprte, roke pobešene, a pri tem je bila tako lepa in povsem podobna nekaki cerkveni sliki, da se jej je Zbišek kar začudil, ker si je domislil, da ne jemlje kako pozemeljsko, marveč nekako nebeško bitje za ženo. V tej misli se je še bolj vtrdil, kc je ona pokleknila pred sv. obhajilom, nagnila glavo nazaj ter zaprla oči.

Toda ta omama ni trajala dolgo, kajti kmalu je začul glas duhovnika: »Ecce Agnus Dei« in njegove misli so zletele proti Bogu. V sobi se je čul zgolj svečani glas očeta Višonjka: »Domine, non sum dignus,« a z njim vred so ob enem pokala drva na ognjišču, med tem ko je zunaj zašumel veter, ki pa je kmalu utihnil.

Zbišek in Danuša sta potihoma molila, duhovnik Višonjek pa je vzel kelih ter ga odnesel v grajsko kapelico. Čez trenutek se je vrnil, toda ne več sam, marveč z gospodom de Lorchem, in ko je videl začudenje na obrazih vseh navzočih, je položil prst na usta, češ, da naj molče, na to pa je rekel:

»Domislil sem si, da je bolje, da sta dve priči navzoči pri poroki, radi tega sem povabil tega viteza, kateri mi je na svojo čast in na svete ostanke prisegel, da ohrani to tajnost dotlej, dokler bode treba.«

Gospod de Lorch poklekne najpoprej pred kneginjo, potem pa pred Danušo, na to pa vstane ter ne spregovori niti besedice, stoje v svojem sijajnem oklepu, na kateri je padal rudasti žar ognja, visok, nepremičen in zelo začuden, ker se je tudi njemu ta bela

Gospa Marija Skrinjarjeva, ta vrla rodoljubkinja tržaska, o katere nesreči smo poročali svoj čas, se nahaja v mestni bolnišnici v Trstu. Kakor čujemo, so jo bili morali prenesti v bolnišnico, ker se je bilo bati, da jej bo treba odrezati nogo. Ta nevarnost pa je sedaj popolnoma odstranjena, zdravljenje pa bo trajalo še dlje časa.

Misijon v Kredu. — Ljubljanski pohajči, ki misijonirajo in trosijo prepir in jezo po naši deželi, so zapustili Kred. V pridigah so se izogibali hujkanja proti „Soči“ in „Primorcu“, vsaj imenovali ju niso, toliko bolj strupeni, predrzni in nesramni pa so bili v spovednici. Kar so si dovolili ti prismojenci, je že tako, da bi moral nadškof gorški začeti premišljevali, kaj bo z njegovo vladikovino, ako pojde tako naprej, kajti na prismojarije sledi odpor, sledi pohujšanje. — Kdor ni obhbil, da opusti „Sočo“ ali „Primorca“, ni obhbil odveze, toda tako neumen se ni bil nikdo, da je to obljubo tudi izpolnil. Jeden mož je odšel brez odveze, potem ko sta se z misijonarjem hudo kregala, in mož pravi, da k spovedi ne gre več. — Priprosta žena je šela ljubljanskemu pohajčcu levite, povedala mu, kdo so pohujšljivci našega naroda, namreč politikujoci nunci iz Missijeje šole, označila po vrednosti farovške liste in masčevalno dušo don Gregorčiča in — odšla. Misijonar je zarentačil nad njo: „Take babe pa še nisem videl!“ — Da, da, malo jih je bilo, pa jih bo vedno več.

Veste, ljudje božji, kaj vam pa mi rečemo tu črno na belem? Čujte! — Tisti misijonarji, ki tako nesramno farbajo v cerkvah in spovednicah, so podli lažnjivci brez vesti, da si z nesramno drznostjo prilaščujejo pravice, katerih nimajo, in ako so komu odrekli odvezo edino radi tega, kar ni hotel obljubiti, da ne bo več čital „Soča“ in „Primorca“, tedaj vedite, da so to ljudje, ki niso vredni, da bi vam dajali odvezo. Pojdite daleč proč od takih ljudi, ker so nevarni vašemu dušnemu miru in vašemu zveličanju.

Čujemo, da pojdejo misijonarji in farbat dalje na Livek. — Livčanje, pripravile se dobro, da te farovške pojeduhe vredno sprejmete. In vse črno bo nuncce! Kdo plača vse ono, ker se ves čas v farovžih pojé in popije? Vi reveži! — In zakaj? Da Vas bodo še huje pestili ter strašili s hudicem! Ni dovolj, da Vas domači nunci dovolj držijo na uzdi, zdaj pridejo na pomoč še pohajči iz Ljubljane! — Kdaj vendar pride naša država tako daleč, da začne pošiljati take hujskate „na šup“ tje, kamor spadajo!

Russkij kružok. — Pouk je redno po štirikrat na teden, vsakokrat poldrugo uro. Učencev je nad 40. — Učitelj g. Labenskij je avstrijski Rus iz Galicije. Že prvi teden nas je prepričal, da je izredno kos svoji nalogi, kajti ne pozna le prav dobro predmeta, marveč zna tudi učiti, da se prime in ostane v duši. — Prav zadovoljni smemo biti, da smo ga dobili. — Kdor se

zeli, učiti se ruskega jezika, naj se le oglasi, je še čas.

Bohinjska železnica. — Končno dognana črta na Tolminskem je ugodnejša za Sv. Lucijo in Tolmin, ker je pomaknjena bliže imenovanima krajema. Po prvotnih načrtih, sprejetih že v državnem zboru, bi se od Sv. Lucije niti od daleč ne videlo železnice. Postaja se bo imenovala Sv. Lucija-Tolmin. Druge postaje bodo: Podbrdo, Radajužna, Grahovo, Podmelec, vse s praviimi slovenskimi imeni.

Ta teden je bil obhod v goriskem okraju. Radovedni smo, ali so sprejeli edino Avče ali pa so prideli še ono ostudno spakedranko Auzza. — Plave ostanejo Plave in ne Plava, kakor se kaj rado vsiljuje iz uradov.

Pri Opčinah že delajo predor; delo je prevzel bivši podjetnik Vipavske železnice. — Drugod po Krasu pa je vse še mirno. Ljudje se celó bojé, da ne pomaknejo železnice drugam, bodisi dalje na Kranjsko ali pa — čez Dol in Jamlje do Devina. No, ta zadnji strah je menda res povsem nepotreben, čuli pa smo, da vlada nekod kaj prijazno mnenje za preložitev proge še bolj v notranjost, tako da bi del Krasa zgubil železnico. Toda pričakovati je, da ne bo nikakih bistvenih prememb.

Kdaj bo gotova tohlinjska železnica? — V trgovinskem ministerstvu so imeli te dni posvetovanje o popolnitvi načrta za zgradbo novega pristanišča pri Sv. Andreju v Trstu. Pri tem je bilo govora tudi o novi bohinjski železnici, ki bo skontavala pri Sv. Andreju. Nov kolodvor postavijo blizu svetilnika. Otvoritev cele proge nove železnice pa se pričakuje v letu 1908.

Dovozna cesta k novemu kolodvoru na Blanci. — Dva načrta sta, po kateri bi se vezala Gorica z novim kolodvorom boh. železnice, ki bo stal na Blanci. En načrt je ta, da naj gre ta cesta s Korna naravnost na Blance, v katero svrhu bi bilo treba podreti Reichovo hišo ter tam vmes med hišami narediti pot naravnost do kolodvora. Drugi načrt pa določa novo cesto h kolodvoru z Goristeka. O tem je imelo biti govora tudi v zadnji seji mestnega zbora, ali so sklenili, da vso reč še natančneje prestudirajo.

Korak naprej. — Do sedaj je više deželno sodišče v Trstu v slov. pravdah izdajalo nemške ali laške izvirne razsodbe, katere je vsrično spremljal slovenski prevod.

Sedaj pa so na tem višem deželnem sodišču začeli izvirne razsodbe izdajati v slovenskem jeziku, kar vsekakor pomenja korak naprej do enakopravnosti v sodni stroki.

Tim nujneja dolžnost bi bila sedaj deželnemu kakor kazenskemu sodišču, da bi isto posnemalo izgled višega deželnega sodišča. Principijelnemu pravu našega jezika do enakopravnosti menda tudi to deželno so-

dišče tržasko ne bo hotelo oporekati. Po izgledu, ki ga je dobilo ravnokar od višega deželnega sodišča, ne more prigovarjati več tudi praktični izvedljivosti. Kajti jezik, ki je pripoznan uporabnim tudi za včasih zelo zamotane civilne pravde, mora biti poraben tudi za kazenske pravde in razsodbe.

Ta vseh je pripisati doslednosti in odločnosti naših slovenskih odvetnikov. A v izgled in vsodbu naj bo tudi rojakom v drugih pokrajinah, kako se vendar kaj doseže, ako se resno in vztrajno zasleduje postavljeni si cilj.

Posledica novega krošnjarskega zakona. — Novega zakona o krošnjarstvu so se 3 Livčani tako prestrašili, da so jo popihali v — Ameriko. Jeden izmed njih je pustil doma družino. Nekateri pa še čakajo, še ne odločeni, ali naj gredo v Ameriko ali bi počakali, kako bo z novim načrtom zakona, ali ga sprejme tudi gosposka zbornica ter ali se kaj stori, da ne pridejo krošnjari popolnoma pod zlo. Mi svetujemo, da naj se nikar ne prenačlujejo z izseljevanjem v Ameriko, ker Amerika ni več obljubljena dežela, marveč utegnejo priti prizadeti le v nesrečo in ob svoj denar. Krošnjarenje gre sedaj še svojo navadno pot, in upamo, da bodo naši ljudje tudi pozneje si še lahko služili kruh s tem poslom.

Porotne obravnave. — 3. febr. proti Petru Fakin in Portelli radi tatvine. Preds. Defacis; 4. febr. proti Mile Mesiču radi tatvine in proti Karlu Miheliču radi posiljenja; predsednik Schmarda. 5. febr. proti A. Čibeju radi težke telesne poškodbe. Predsednik Zörner. 6. febr. proti Battistella radi umora. Predsednik Defacis. 7. febr. proti Ivanu Skrku radi umora (Skrk je bil že obsojen v Trstu, in sicer na smrt). 9. febr. proti Debiasiju, Stabili in Juri radi tatvine. Preds. Defacis. 10. febr. proti Val. Mišigoju radi uboja. Predsednik Schmarda. 11. febr. proti dr. Rojcu radi žaljenja časti potom tiska. Predsednik Zörner. 12. febr. proti Belletijju radi ponarejanja denarja; 13. proti Jos. Pontonu radi žaljenja časti potom tiska in proti Jos. Bajsu radi posiljenja.

Goriško-gradščanska prizivna komisija za osebno dohodarino je pod predsedstvom dvornega svetnika in finančnega ravnatelja viteza Otona pl. Zimmermanna dne 12. in 13. t. m. imela seji, v katerih so se resili osebno prizivi proti odmerjenju osebne dohodarine za leto 1902.

Po dovršenih posvetovanjih se je predsednik zahvalil členom komisije za njih vspešno in marljivo sodelovanje na razpravah, kajti le tako je bilo mogoče, da je prizivna komisija zadostila tudi v tem zasedanju svoji težavni, po zakonu pripadajoči jej nalogi.

Na to je pred zaključenjem zasedanja se člen Sellinger pohvalno omenil objektivnost in stvarnost predsednikovo v vodstvu razprav, člen Casagrande pa se je v pri-

znalnih besedah spomnil delovanja poročevalcev.

Železniška vest. — Vlak, ki odhaja iz Gorice v Trst popoldne ob 2-7 pop., bo odhajal od 1. marca t. l. dalje iz Krmina okoli 1½ pop. ter se bo držal od Gorice dalje starega urnika.

Krojaški ples. — Goriski krojači se niso še združili v zadrugo, pač pa letos za — veliki pustni ples v dvorani hotela Central. Goriska pustna zgodovina menda se ne pozna podobnega plesa, ki obeta biti letos jako živahen. Podrobneje sporočimo.

Golice za poštno nakaznico in spremnice. — C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu je podaljšalo rok za uporabo in izmenjanje golice za poštno nakaznico in spremnice s povzetnimi poštomi nakaznicami stare izdaje do 31. jan. 1903.

Izpred sodnije. — Pred sodniki je stal 20 letni Leopold Jereb iz Mevelj, obtožen težke telesne poškodbe. Ta Jereb je zaprt v Gradišcu ob Soči, kjer ima presegati 14 mesecev. Neki njegov kolega Tomič ga je dolžil nasproti drugim jetnikom nepravilnih dejanj, kar pa je Jereba tako raztogotilo, da je napadel Tomiča ter ga ranil. Poklicana zdravnik sta konstatirala, da so poškodbe lahke in ne težke, valed cesarjeva je oprostilo obtožbe težke poškodbe ter odstopilo akte ravnateljstvu kaznilnice v Gradišcu, katero je kompetentno kaznovati Jereba v tem slučaju.

Luigi Bianchi, mizar iz Pra pri Genovi, je bil obtožen tatvine na škodo služkinje Lebanove v gostilni „pri belem zajcu“ v Nunski ulici, o kateri tatvini smo svoj čas poročali. Poklicane priče so trdile, da je mogel le on okraati Lebanovo, obtoženec pa je ves čas obravnave trdil, da je nedolžen. Prisodili so mu 3 mesece trde ječe, in kadar prestane kazen, ga pošljejo čez mejo.

Ivan Miniussi iz Starancana v Furlaniji, 27 let star, je bil obtožen tatvine, storjene podjetju za dela v tržaski luki, in sicer v Porto Rosega pri Trzinu. Obtoženec je ukradl nekaj komadov žic v vrednosti nad 50 kron. Kaznovan je bil že večkrat. Pred sodniki je vse priznal. Prisodili so mu 8 mesece trde ječe s postom na dan, in kadar prestane to kazen, pride pod oblastveno nadzorstvo za tri leta. Miniussiju pa to nadzorstvo ne diši, zato je prosil, naj rajše obsodijo na 2 leti ječe. Seveda mu niso ugodili.

Andrej Stegovec iz Dobravelj je bil obtožen, da je težko poškodoval pri igri Ant. Jerkiča, in sicer ga je ranil na nosu. Dali so mu 3 mesece ječe.

2 tedna zapora je dobil Andrej Persič, ker je bil nekaj namlatil poljskega čuvaja Valentina Kosovela iz Ravni.

„Jednakopravnost“, glasilo napredne stranke v Idriji, izhaja 3. leto v naši tiskarni kot glasilo političnega društva enakega imena za idrijski okraj. — List izhaja vsak drugi četrtek in je jako skrbno urejevan. Cena po pošti 3 K na leto.

deklica z vencem iz bršljana na glavi dozdevala slična angelju na visokem oknu kake gotiške cerkve.

Duhovnik jo postavi k Zbiškovi postelji in, polživši jima stolo na roki, prične očičajni obred. Kneginji je strkljala solza za solzo po častitem licu, toda nikakega nemira ni čutila v svoji duši, ker si je mislila, da dela prav, ko združuje dvoje nedolžnih src. Gospod de Lorche je pokleknil vdrugeč in oprši se z obema rokama ob držaj svojega meča, je bil povsem tak, kakor vitez, ki vidi neko prikazen; ženin in nevesta pa sta ponavljala duhovnikove besede: »Jaz te vzamem!« med tem ko je na ognjišču potihoma in hlastno plapolal ogenj.

Po dovršenem obredu je pokleknila Danuša pred kneginjo; ona pa je oba blagoslovila, priporočila ju nebeškim močem ter rekla:

»Radujta se sedaj, kajti ona je tvoja, ti pa si njen.«

Na to poda Zbišek Danuši svojo zdravo roko, ona pa ga objame z obema okrog vratu, in dlje časa se je čulo, kako sta si, poljubovaje se, ponavljala:

»Ti si moja, Danuška!«

»Ti si moj, Zbišek!«

Toda Zbišek je kmalu tako oslabil, da je onemogel padel na vajšnico ter jel težko dihati. Preveliko veselje in razčilenje je nadvladalo njegove še slabotne moči. Vendar pa ni izgubil zavesti in ni se nehal smehljati Danuši, ki mu je brisala hladni znoj z lica, in ni nehal ponavljati jej: »Ti si moja Danuška!« na kar mu je ona kimala s svojo zlatolaso glavico. Ta prizor je močno ganil gospoda de Lorche, ki še v nobeni deželi ni videl tako ljubečih src, ter je za to slovesno prisegel, da se hoče poš in na konju boriti z vsakim vitezo, ki bi ju hotel ovirati v njuni sreči. To je prisegel na svoj kratki meč, ki je imel podobo križa, s kakoršnim so vitezi morili svoje premagane

nasprotnike, pozvavši kneginjo in duhovnika Višonjka tej prisegi za priči.

Kneginja, ki ni mogla dopustiti, da bi bila svatba brez vsakoršnega veselja, je prinesla vina in vsi navzoči so ga pili. Nočne ure pa so minevale druga za drugo.

Zbišek je za trenutek znovič premagal svojo slabost, stisnil Danušo k sebi in rekel:

»Ker te mi je dal gospod Jezus, te mi nihče več ne more vzeti; vendar pa mi je žal, da odhajaš, moja najmilejša jagodica!«

»Vrnem se z očetom v Tehanov,« odvrne Danuša.

»Samo, da bi te ne doletela kaka bolezen ali kaj drugega... Bog te varuj vsake nesreče!... Ti moraš oditi v Spihov... to vem. Bogu najvišjemu in milostljivi gospej pa bodiva hvaležna, da si že moja, kajti najine vezi ne more raztrgati več nobena človeška moč.«

Ker pa se je poroka izvršila po noči in ker so se po njej imeli kmalu ločiti, je prevzemala časih tuga ne le Zbiška, marveč tudi vse druge. Razgovor se je neprestano trgal. Sedaj pa sedaj je ugašal tudi ogenj na ognjišču, in navzoči so se nahajali v temi. Takrat je pokladal duhovnik Višonjek nova polena na oglje, in ako je v ognju kaj zacvililo, je vsikdar vprašal:

»Česa si želiš, spokorna duša?«

Odgovorilo mu je novo cviljenje, a potem naraščajoč plamen, ki je izvajljal iz sence njihove zaspale obraze in osvetlil sijajni oklep gospoda de Lorche ter ob enem belo obleko Danušino in z bršljanom ovenčano glavo.

Psi na dvorišču so jeli znovič lajati tako, kakor bi se bližali volkovi.

Čim bolj se je jela poslavljal noč, tim pogosteje je zavladalo med navzočimi molčanje, dokler ni rekla kneginja:

»Mili Jezus! Po poroki bi imeli iti spat, ker pa moramo bedeti do jutra, torej zasviraj nam, Danuška, pred odhodom še zadnjikrat na pljunko, meni in Zbišku.«

Danuša, ki je bila zelo trudna in zaspana, je bila vesela, da se more nekoliko razvedriti, je tekla takoj po pljunko in, sedši na Zbiškovo posteljo, vprašala:

»Kaj naj zasviram?«

»Kaj?« odvrne jej kneginja, »kaj drugega, nego ono pesem, ki si jo pela v Tinju, ko te je Zbišek prvič zagledal.«

»Ej, spominjam se je in je ne pozabim do smrti,« reče Zbišek. »Kadar koli sem jo slišal, vselej so mi privrele solze v oči.«

»Nu, pa jo zapojem!« reče Danuša.

In takoj je jela prebirati s prsti po strunah, na kar je dvignila, kakor navadno, glavo kvišku ter zaprši oči zapela:

»Oh, ko bi imela
kakor goska krila
pa bi za teboj, dragi,
v Šlezijo zletela!
Sedla bi na vrbo
in tako mu dejala:
poglej me vendar, Janko,
ubogo siroto...«

Nakrat pa je umolknila, usta so se jej tresla in izpod pobešenih trepalnic se jej vsujejo debele solze po licu. Nekaj časa jih je še pridrževala, končno pa se je razjokala tako glasno, kakor se je jokala takrat, ko je pela to pesem Zbišku v krakovski ječi.

»Danuška! Danuška! Kaj ti je?« jo vpraša Zbišek.

Čemu se jočeš! Kaka svatba je to?« zakliče kneginja. »Kaj ti je?«

»Ne vem,« odvrne jokaje Danuška. »Toda tako mi je hudo, tako težko... za vami in za... Zbiškom...«

„Evangelij v Vipavi in okoli Vipave“. — Nadaljevanje teh zgodovinskih črtic se nahaja na 6. strani.

„Rajno glavarstvo v Idriji“. — „Je neupravičenost“ od 15. t. m. je priobčila uvodni članek, ki zahteva novo okrajno glavarstvo ali vsaj ekspozičura v Idriji. To zahtevo utemeljuje med drugim tako-le:

Prvo mesto za Ljubljano je Idrija, danes vedno še navezana na Logatec, dasiravno je od tam 30 kilometrov oddaljena. Ako pogledamo naravno lego idrijskega okraja, vidimo takoj, da ne spada po nobeni pravilni razdelitvi k okraj. glavarstvu logaškemu, temveč da bi moralo biti po vsej pravici v Idriji sami okrajno glavarstvo ali pa vsaj ekspozičura okrajnega glavarstva. Ali ne samo po naravni legi, tudi po razdelitvi dela se vidi, da ima Idrija vso pravico, zahtevati zase okrajno glavarstvo. Mesto samo, brez okolice, da že sedaj toliko opravi, da bi popolnoma zadostovalo, da se nastavi pri nas političen uradnik. Ako prištejemo pa še sodnijski okraj, potem tvorijo gotovo vse te občine nad polovico celega glavarstva. Koliko komisij potrebuje v zadnjem času rudniška direkcija, koliko uradnih dnij mora imeti glavar sam v Idriji, in koliko dela imajo še županstva našega okraja z okrajnim glavarstvom. Stroški, katere se mora plačevati za razne komisije, bi že zadostovali, da bi se lahko namestila pri nas ekspozičura okrajnega glavarstva. Pa ne glede na stroške, katere povzročajo razne politične komisije posameznim strankam, bi bilo nujno potrebno, da dobi Idrija svoj politični urad. Neugodna zveza, katera nas posebno v zimskem času priklopi, da se ne moremo nikamor giniti, je vzrok, da se mora marsikatero delo, katero bi se lahko popreje izvršilo, odložiti na poletni čas. Dočim morajo prebivalci idrijskega okraja, ki imajo pri glavarstvu opravila, skozi Idrijo v Logatec, in se jim vsled tega nalagajo veliki stroški, bi lahko te, ako bi bila v Idriji ekspozičura, z malimi stroški opravili.

Prebivalci velikih občin, kakor Žiri, Vojsko, Spodnja Idrija, Godovič, Črni vrh bi imele, ako bi bilo okrajno glavarstvo ali ekspozičura v Idriji, le kratko in lahko pot do glavarstva, za kar potrebujejo sedaj skoraj vedno dva dni. Pa tudi Idrija sama bi imela od glavarstva lep dobiček.

Ne glede na to, da že na zunaj ne napravi lepega utisa, ako tako veliko mesto kakor je Idrija ni tudi sedež okrajnega glavarstva, bi bilo tudi v drugem oziru velikega pomena, ako bi imeli političen urad. Koliko javnih shodov se vrši pri nas v Idriji, pri

katerih bi moral biti vedno prisoten uradnik politične oblasti. Kaj vse se včasih ne pove pri takih shodih! Ali le redkokrat vidimo zastopnika vlade navzočega, le redkokrat se kdo zmeni za to, ker bi povzročalo vladi preveliko stroškov. Pa še v jednem oziru bi bilo okrajno glavarstvo za Idrijo velika pridobitev. Pri nas ne moremo imeti tiskarne, ker je to-le na sedežu okrajnega glavarstva dovoljeno. Koliko tiska potrebuje Idrija, ki se mora ves v drugih krajih preskrbeti.

Za vsako malenkost moramo pošiljati denar iz mesta. Koliko potrebujejo razni uradi, trgovci, občina, šole in drugi. Ves ta denar bi lahko ostal doma in še od zunaj bi prihajala naročila.

„Slavenska Misao“. — V Trstu je začel izhajati namesto „La Pensée Slave“ list pod naslovom „Slovenska Misao“. Lastnik je Ante Jakic, glavni sotrudnik dr. Tresić-Pavitić.

Zakaj prepevdujejo duhovniki brati sv. pismo? — Izšla je brošurica pod tem naslovom, v kateri se v poljudni besedi razlaga, zakaj naši duhovniki prepevdujejo brati sv. pismo. Iz peres naših duhovnikov je izšlo nebroj pobožnih knjig, ali sv. pisma imamo le dve izdaji, prvo od Jurija Japlja, drugo od ljubljanskega škofa Wolfa. To, kar izdaja družba sv. Mohora pod naslovom „Zgodbe sv. pisma“, so le — zgodbe, ne pa pravo sv. pismo.

„Čitalnica“ na Ponikvah priredi dne 25. januarja t. l. svoj redni občni zbor v hiši g. Andreja Kobala št. 4 na Ponikvah.

Solkanski „Sokol“ priredi prvi društveni ples v soboto dne 24. t. m. v prostorih g. Al. Mozetiča. Svira orkester vojaškega pešpolka iz Gorice. Vstop je dovoljen le članom in vabljenim gostom.

Razpis natečaja za en stipendij iz ustanove Franca Ulzmana v letnem znesku 570 K za dijake srednjih ali višjih sol, iz rodbine obitelji ustanoviteljeve, eventualno za take, ki so pristojni v občini Tomaj, ali v občini Lanišče in končno za dijake tržaške okolice.

Prošnje je predložiti do 15. februarja 1903. c. kr. namestništvu v Trstu. Podrobnejši podatki se pozvedo na c. kr. namestništvu, na c. kr. okrajnih glavarstvih v Sezani in Kopru, na mestnem magistratu v Trstu, v občinah Tomaj in Lanišče ter od ravnateljstev srednjih sol.

Zahvala. — Podpisani odbor društva „Otroški vrt“ v Solkanu se srčno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je božičnica tako sijajno obnesla in donesla otroškemu vrtu obilen čisti dobiček. Zahvaljuje se gosp. Jožefu Srebrničju, vpok. učitelju, vsem diletantom, pevcem, tamburašem, vsem darovalcem krasnih dobrot v Gorici in Solkanu, kakor sploh vsem, ki so na katerikoli način

sodelovali pri božičnici. Bog vsem stotero povrni!

V Solkanu, dne 13. januarja 1903.

Odbor.

Finančno ravnateljstvo naznanja vsled postave z dne 9. marca 1870. drž. zak. št. 23, da se sledeči davki imajo v teh-le rokih plačevati: a) zemljarina v mesečnih obrokih in to prvega vsakega meseca naprej; b) hišno-razredni kakor tudi hišno-najemni davek zunaj mesta Trsta v mesečnih rokih in to prvega vsakega meseca naprej; v mestu in okolici pa se mora plačati hišno-najemni davek 1. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra; c) 5% davščina od hiš davka prostih radi zidanja ima se v onih rokih, kakor hišno-najemni davek t. j. v Trstu in okolici 1. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra, zunaj Trsta pa prvega vsakega meseca naprej plačati; d) občta pridobarina se ima plačati za vsako četrtletje naprej 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra. Isto tako treba plačati pridobarina od javnemu dajanju računov podvrženih podjetij v štirih enakih 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra dospevajocih obrokih; e) v kolikor se prihodarina ne plača na način označeni v § 133 zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 t. j. potom odbitka, treba jo poravnati v dveh enakih 1. junija ter 1. decembra dospevajocih obrokih; f) osebno dohodarino je plačati s pridržkom določen § 234 zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 oziroma cesarske naredbe od 8. julija 1898 drž. zak. št. 120 v dveh enakih 1. junija ter 1. decembra dospevajocih obrokih. Vsled teh zakonitih odredb so dolžni vsi oni, ki izplačujejo dohodke v §§ 167 ter 168 gornjega zakona omenjene, ako isti niso zgolj spremljivi, odtegniti prejemnikom od teh dohodkov predpisano osebno dohodarino in plačarino, ki se jim v to svrhu vsakoletno prijavi. Odbitki se opravljajo v istih rokih in v istih razmerih obrokih, kakor izplačevanje prejemkov. Kedor navedenih neposrednih davkov ne plača najpozneje v 14 dneh po preteku roka določenega za poravnanje vsakega teh davkov, je dolžan plačati zamudne obresti, če preseže posamezni redni davek vred za vse leto 100 kron. Zamudne obresti se računajo od dneva sledečega roku za vplačanje do dne plačila, tak, da pride po 1% h na vsakih sto kron vsaki dan, kar se z dolžnim davkom vred potirja. Dolžni davek se lahko plača na pristojnem davčnem uradu — v Trstu na mestnem davčnem uradu — ali pa na vsakem c. kr. postnem uradu na čekovni račun dolične davkarje. Slednjič se opozarjajo plačalci še na sledečo določbo § 5. zakona z dne 9. marca 1870 drž. zak. št. 23: „Če bi se ob začetku novega davčnega leta še ne bil mogel dolžni davek za to leto posamnim davkoplačevalcem stalno predpisati, naj se davki za ustavno dovoljeni čas plačujejo v znesku predpisanem za preteklo davčno leto, dokler se ne odmerijo novi davki, v katere je potem šteti že izvršena plačila“.

Kolarji in mizarji, pozor! — Šest vozov orehovega, jesenovega in lipovega lesa za kolarje ali mizarje ima na prodaj neki voznik, kateri je vsak četrtek v Gorici „Rajhu“ na Kornu.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V četrtek se je sešel zopet naš državni zbor. Pričetkom seje je

naznanil predsednik zopetno sklicanje zbornice, odstop bar. Krieghammerja ter imenovanja novega vojnega ministra Pitreicha in cesarsko naredbo glede proračunskega provizorija. Med doslimi spisi se nahaja Steinov predlog za takojšnjo razpravo o proračunu, nujni predlog posl. Klofata o uporabi dovoljenih investicijskih kreditov, ali predlog ni bil zadostno podprt. Schönerer in tovarisi so vložili interpelacije, v kateri protestujejo proti nezakoniti uporabi § 14. glede cesarske naredbe o proračunskem provizoriju. Potem interpelacija Schönererja in tovarisev za uzakonjenje nemščine kot državnega jezika s posebnim ozirom na pravne konference. — V razpravo je prišel Freslov nujni predlog glede jezikovnih odnošajev na Češkem, ker so vsi drugi predlagatelji dovolili, da se nujni predlogi zapostavijo.

Mladocihi so bili dovolili, da se zapostavijo njihovi nujni predlogi, da se pride do dnevnega reda. Ali češki radikalci so vprizorili obstrukcijo. Fresl je govoril od poludne do 4¹/₂ pop., in sicer češki. Klofac je govoril potem do 6.35 zvečer. Dalje so češki radikalci Zazvorka in dr. govorili na široko o stvarnih popravkih, in sicer vsi češko. Potem pa je zopet govoril Fresl. Prašek je utemeljeval svoj predlog o tarifu za kupovanje umetnih gnojil dve uri in pol. Razpravo so prekinili ob 6¹/₄ zjutraj ter nadaljevali ob 10. Govoril je ministerski predsednik o sklepanju nagodbe z Ogersko ter pojasnjeval postopanje vlade v tem pogledu.

Češki radikalci nadaljujejo obstrukcijo. Seja pa traja kar naprej. Češki radikalci govorijo drug za drugim, nehoté odjenjati od obstrukcije. Seja bo trajala z odmori baje kar naprej do jutri zjutraj. Körber je v svojem govoru povdarjal važnost momenta, od katerega odvisi mnogo politične bodočnosti.

V Ljutomeru na Štajerskem so ustanovili telovadno društvo „Sokol“. Umevno, da nemški listi, zlasti „Grazer Tagblatt“, psuje novo društvo ter skuša ustanovitelje in člane osmešiti. Ali to baš naj ho vsodbujajo za resno delo novemu društvu. Na zdar!

Razdolžitve zemljiškega posestva. — Z Dunaja poročajo, da se poljedelsko ministerstvo že več časa bavi z vprašanjem, kako naj bi se polagoma razbremenila zadolžena kmečka posestva in uredil agrarni kredit. Glavni namen načrta je, da se odpovedljivi vključeni dolgovni premene v neodpovedljive in na več let povračljive. Dalje hoče ministerstvo urediti tudi osebni kredit za kmečke posestnike. Poljedelski svet je imel že več sej, v katerih je razpravljala ta vprašanja. Poročevalec vladni svetnik Hattingberg v kratkih mesecih dovrši svoje poročilo.

Cesarjev manifest? — Poljski list „Przedswit“ poroča, da ve iz zanesljivega vira, da izda cesar, ako se parlamentarni položaj ne obrne na bolje, manifest, po katerem se zahteva spremembe dosedanjega reda za parlamentarne razprave, čemur bo podlaga reforma volilnega reda za deželne zbornice in državni zbor, ki bi odgovarjala duhu časa!

Vsi so si prizadevali, da bi jo pomirili, pojasnjevali je, da to ločitev ne bo tako dolga in da že na praznike gotovo pride z Jurandom v Tehanov. Zbišek jo objame ter jo znova stiska k sebi, poljublja je solzne oči, toda nekaka tesnoba je tičala v vseh srcih in v tej tesnobi so jim pretekle nočne ure.

Končno nastane na dvorišču tak trušč, da so se vsi zganili. Kneginja vstane in zakliče:

„O, za Boga! Tako škriplje vodnjak. Že napajajo konje!“

Duhovnik Višonjek pogleda skozi okno, skozi katero je prodirala nejasna svetloba, ter reče:

„A svita in nastaja dan. Ave Maria, gratia plena...“

Na to je odšel iz sobe, toda vrnivši se čez trenutek, dejal:

„Že svita, toda dan bo oblačen. Jurandovi ljudje že napajajo konje. Čas je, da odrineš, sirota, na pot!“

Po teh besedah se spusti kneginja in Danuša v jok ter jameta z Zbiškom vred tožiti tako, kakor tožijo preprosti ljudje, kadar se morajo ločiti. V tem toženju je bilo nekaj sličnega z jokom in petjem, kar se iz duš prostakov izliva po onem prirodnem potu, po katerem tudi solze tekó iz očíj.

„Zaman so sedaj vse tožbe, ne pomagajo nič, škoda te ljubezni.“

Zbišek si še poslednjikrat pritisne Danušo na prsi in drži jo tako dolgo, dokler mu ni zmanjkalo sape in dokler je kneginja ni odpeljala, da jo pripravi na pot.

Med tem, ko je že popolnoma zdanilo. V gradiču so se že vsi zbudili ter se poprijeli svojega dela. K Zbišku pride njegov služabnik Čeh, da ga povpraša po zdravju in da začuje njegova naročila.

„Zavleci mojo postelj k oknu,“ mu reče vitez.

Čeh zavleče postelj z lahkoto k oknu, močno pa se začudi, ko mu Zbišek reče, naj odpre okno. Vendar pa izpolni tudi to zapoved ter pokrije Zbiška s svojim kožuhom, kajti zunaj je bilo hladno in oblačno ter je gosto naletaval sneg.

Zbišek je pogledal skozi okno; na dvorišču je skozi padajoči sneg videl sani, okrog katerih so že sedeli na konjih Jurandovi ljudje. Vsi so bili oboroženi in nekateri so imeli celo oklepe na svojih kožuhih. Gozd je bil zasut s snegom, plota in pota skoro ni bilo videti.

Danuša je pritekla še enkrat v Zbiškovo sobo, vsa zavita v kožuh. Objela ga je še enkrat ter mu rekla za slovo:

„Dasi odidem, vsekakor sem tvoja!“

On je poljubljal roke, lice in oči, katere so se komaj videle izpod lisičjega kožuha, ter dejal:

„Bog te ohrani in te spremljaj! Sedaj si enkrat moja do smrti.“

In ko so jo znova odtrgali od njega, se je on dvignil, kolikor mu je bilo mogoče, ter oprl glavo ob okno. Skozi padajoče snežene kosme je videl kakor skozi zaveso, kako je Danuša sedla na sani, kako jo je kneginja dolgo objemala, kako so jo poljubovali tovarišice in kako jo je duhovnik Višonjek z znamenjem svetega križa prekrižal na pot. Pred odhodom pa se je obrnila še enkrat k njemu, zamahnila z roko ter rekla:

„Ostani z Bogom, Zbišek!“

Toda sneg je padal v taki množici, kakor bi hotel res vse zakriti in zasuti, torej so se te poslednje besede glasile nekako nejasno in zamolklo. Obema se je zdelo, da kličeta drug na drugega že od daleč.

IX.

Ke je zapadel dovolj visok sneg, so nastali kaj mrzli, jasni in suhi dnevi. Gozdi so se po dnevu lesketali solnčnih žarkov, led je pokril reke in močvirje. Napočile so jasne noči, ki so bile tako mrzle, da je kar drevje pokalo v gozdu. Ptice so se približale k človeškemu stanovanju, pota so postala nevarna radi volkov, ki so se jeli zbirati v tolpe ter napadati ne le mirne ljudi, marveč celo vasi.

Ljudje pa so se vendar radovali v svojih zakajenih kočah okrog ognjišč, ker so se po mrzli zimi nadejali dobre letine in veselo so pričakovali bližnjih praznikov. Knežji lesni gradič je postal v kratkem zapuščen. Kneginja je odšla s svojimi dvornicami in z duhovnikom Višonjkom v Tehanov. Zbišek se je ozdravljaj, toda ni bil dovolj močan, da bi mogel zasedati konja, radi tega je ostal v gradiču s svojimi ljudmi, s Sanderusom, s Čehom in domačimi služabniki, katere je nadzorovala ugledna plemkinja, ki je opravljala posel gospodinje.

Duša mladega viteza je močno težila po mladi ženi. Bila mu je res neizrekljivo sladka misel, da je Danuša njegova, da mu je nobena človeška moč ne more več odvzeti; na drugi strani pa ga je baš ta misel napolnjevala z največjo tesnobo. Po cele dneve je vzdihl po onem trenutku, ko mu bode končno mogoče zapustiti lesni gradič, in premišljeval o tem, kaj la še med tem storiti in kako Juranda odkloniti k temu, da se ne bi hudoval radi že izvršene poroke. Polasčeval se ga je dovolj težak nemir, vendar pa si je mislil, da mu bo bodočnost srečna.

(Dalje pride.)

Občinske volitve v Tinjanu. — Lahi željno koprnijo po občini Tinjan v Istri. Njihovemu rekurzu glede na zadnje občinske volitve je namestništvo ugodilo in sedaj so se vršile nove. Lahi so napeli vse svoje moči, zlasti v tretjem razredu, ali prodrli so le v drugem.

Pruska polletja. — Poljaki prirejajo v Lvovu „Narodni svet poljski“. Pruska vlada pošlje, kakor javi pariški „Le Journal“ tajne policiste, ki bodo pazili, kaj govorijo Poljaki iz nemškega cesarstva, da jih potem doma postavijo pred sodišče. — Na Poznanjskem je bil obsojen na 70 dni zapora poljski voznik, ker je poskodoval z bičem plakat, na katerem je bil cesarjev govor. Zagovarjal se je, da je z bičem udaril po konjih in pri tem zadel ob ta dragoceni plakat.

Slov. štajerski poslanec v deželnem zboru. — Celjska „Domovina“ se bavi v člankih z vstopom slov. poslancev v štajerski deželni zbor te piše med drugim:

„V znamenju boja smo. Nasi poslanci so šli v zbornico, da pribore svojemu narodu pravice, katere so mu dosedaj vlada in Nemci odrekli. Vlada je prav dobro vedela, da se vračajo naši poslanci v zbornico s precej drugačnimi nameni, kakor so jim imeli pred svojim izstopom, zato jih je zastopnik c. kr. vlade tudi pozdravil na prav poseben način. Rekli smo že, da omenjenemu pozdravu ne zaupamo bogve kaj, ker smo prepričani, da je bil le prazna fraza, ali povedal nam je le, da pričakuje vlada drugačnega nastopa naših poslancev, kakor je bila navedena dosedaj. In da so tudi Nemci istih misli, nam je jasno pokazala „graska tetka“ s svojo pripombo, da se bo treba pripraviti na narodne debate. Ni se zmotila v tem, pač pa v naslednjem, ko trdi, da bo večina poskrbela za to, da se ne bodo te debate preveč zavlekale. Ne oporekamo jej nikakor, ako trdi, da je razvoj deželnozborskih razmer odvisen edino le od naših poslancev, o ne, ali prepričana pa sme biti, da se bodo razmere razvile malo drugače, kakor ona pričakuje.

Tekom teh treh abstinencijskih let se je dokaj izpremenilo na Štajerskem. Narod je izprevidel, da se z ozkosrčno politiko ne pride daleč, izprevidel je, da je proti takemu nasprotniku treba vse drugačnega nastopa. Zadnje deželnozborske volitve se niso vršile več v znamenju abstinence, temuč v znamenju — radikalizma, in poslanci so razumeli misli naroda in zato so šli v Gradec.

Prihodnje zasedanje deželnega zbora bo pokazalo, da smo se Slovenci pri svojih nasprotnikih naučili taktike. Kakor so oni brezobzirni, tako bomo tudi mi, ako nas oni tepejo s kolom, vračajmo jim z batom, in ne bodimo več tako svetopisemsko ponižni, da jim ponudimo še levo lice, ako nas bijejo po desnem. Čim radikalnejše bodo nastopili naši poslanci, tem večjega uspeha bomo pričakovali od njihovega nastopa. In če bi se

končno pristo tudi do poloma, kaj zato! Boljši razbiti deželni zbor, kakor pa cel, ki bi nam mesto pravic delil le krivico za krivico. Mogoče je to, prav gotovo, da se zna tudi našemu deželnemu zboru prigraditi tak državno-zborski intermezzo, samo ako bodo poslanci solidarni z narodom, saj smo videli in izprevideli ob volitvah, da je v narodu zavladal skrajni radikalizem, ki ne pozna oziroma ne pozna levo, ampak edino boj, brezobziren boj za svoja sveta prava.

Seveda je pa treba, da se za ta boj pripravi krepka podlaga v narodu samem. Treba je, da se prepoji ves narod do zadnjega individuja z zavestjo, da je nastopil čas resnega boja. In potem, ko bo to storjeno, ko se bo izruval plevel iz naše narodne njive, ko bo v resnici zadnji štajerski Slovenec odločen borilec za svoj narod, potem bo tudi najradikalnejši nastop naših poslancev lahko mogoč. In uspeh ne bo izostal.

Jubilej Petrograda. — V proslavo 200-letnice obstanka Petrograda je ondotni mestni svet sklenil s šest milijonov rubljev zgraditi 22 novih ljudskih šol, sezidati novo bolnico s 1000 posteljami in novo mestno hišo; Petrograd in belo morje se spoji s kanalom. Novi spomeniki se zgrade pri sprehajališču novega mosta sv. Trojice. Na slavnostnem vsopredru je tudi ljudski obed, razsvetljava, bakljade, povečanje cerkve sv. Petra, za kar je določena svota 100.000 rubljev.

Pomanjkanje premoga v Ameriki. — Amerikanski zdravstveni urad je konstatiral, da je obolelo v Čikagu 200.000 ljudi v sled pomanjkanja premoga in veliko število njih je umrlo. Večji del teh boleznij, ki so nastale vsled mraza in drugih zimskih neprijetnosti, bi se bil dal odstraniti z zadostno toploto. Zdravstveni urad vrača krivdo radi tega na posestnike jam ter zahteva, da se proti njim postopa. Ob Missisipiju ljudje zmrzujejo.

Zahvala.

Ginjenim srcem se najiskrenejše zahvalujemo vsem onim blagim dušam, ki so povodom smrti nepozabnega našega sina, soproga, očeta in brata

Frana Marušiča,

zidarskega mojstra, posestnika, gostilničarja, podžupana in čitalniškega odbornika

izražali svoje sočutje, oziroma spremili blagega pokojnika k večnemu počitku.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini iz Solkana, Kronberga in Sv. Gore, vse sorodnike, občinsko staršinstvo za udeležbo in darovan nagrobni venec, solkansko „Čitalnico“ za udeležbo in darovan nagrobni venec, g. pevce za milo nagrobno petje, darovatelje krasnih vencev ter vse domačine, kateri so tako množično počastili spomin pokojnika nam pa dajali s tem najizdatnejšo tolažbo v teh težkih urah. Bog povrni!

V Solkanu, 15. jan. 1903.

Žalujoča rodbina Marušič.

Nos.

(V prijateljski družbi govoril Nekdo.)

Da je nos najvažnejši organ človeka, ne dvomi nihče. Njegovo važnost pri popolnosti človeškega telesa in človeške duše poznamo dobro vsi, saj mora izgubiti najlepša gospica vitke postave, plavih las, rajskih oči, ljubkih k poljubu vabečih ust eno svojo lepoto in krasoto, ako ji odrežemo njen vival-nosiček, saj mora izgubiti tudi največji učenjak človeške družbe naše simpatije, ko se prepričamo, da je njegov nos iz gumija ali kavčuka. Nos je nadalje važnejši od očesa, važnejši od ušesa. Ako izgubi oko, imaš še vedno drugo, ki te tolaži pri izgubi svojega brata, ako ti odgrizne tvoj sosed uho v šali ali sili, lahko zakriješ svoj pomankljaj s tem, da postaneš pesnik, da si pustiš rasti dolge lase, ki igrajo potem ulogo španske stene pred nelepoto vola, ako pa izgubiš nos, potem „addio mondo“ bi rekel Dante.

Samo en nos imaš, varuj in neguj ga, saj nam je nos lahko vzgled marljivega delovanja po dnevu in po noči. Temna noč je razprostrla svoja črna krila, vse že spi, oči počivajo, uho ne sliši več glasu in ropota, usta so zaprta in nema kakor grob Mutca osojskega, roke so pri miru, vse, vse spi, le še nos deluje in smrči. Oko se imenuje zrcalo človeške duše, nos je potem glasnik njen. Kadar si vesel, kako zmagonosno gleda nos v svet, kadar si žalosten, kako poveša

žalostno svojo bradovico, ako jo imaš slučajno na nosu, kadar si jesensko vinjen, kako udari vsa tvoja srčna kri v nos, kjer se nastani, da se ti upijajo celo pijavke, ki pridejo v srkajočo dotiko s tvojim nosom.

Nos igra dalje velikansko ulogo ne le na človeškem telesu, ampak tudi na državnem. Kdo ne pozna dobrega nosu vlade, ki ti izvoha vsak vinar, od kojega moraš potem plačevati prihodninski davek. Ali se še nisi čutil občutljivemu nosu slavnih policistov in detektivov? Razni defraudanti preteklega leta bi se sedaj uživali udobnosti tujega premoženja, in družina Humbert bi se sedaj lovila po Madridu španske muhe, skrivala bi se še sedaj za špansko steno nepoznanja, ne bi se okusila sladkosti španske palice, katera ji je bila do sedaj le španska vas, če bi bili detektivni brez nosu. Omeniti hočem le še nos goriskega „Čapatuti“. Toda bodi dovolj, ker spomin na to osebo mi privabi preveč nepotrebnih, neprijaznih spominov na nekdanje gimnazijske noči, ko je svetil polumesec na nebu in na vratu nebodijhtreba čuvajev nočnega miru.

Koliko različnih nosov poznamo! V grškem se koncentrirajo poskočni daktili Homerjeve duše, težki troheji Sofoklejeve muze, v rimskem vsa juridična veda tega narodnjurista. Kdo še ni slišal o gotičkih, o renesansnih, o baroknih nosovih? Jaz! In Nemci? Kronana nemška glava sama ima takega, da ga vtakne v vsako stvar, zdaj v kitajske razmere, zdaj v zadeve koncertnega dirigenta, zdaj v nagoto risanih in izoblenih teles,

Hennebergova svila le direktno od mene! Črna, bela in barvana od 60 kr. do gld. 11-35 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na pom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. Tovarna svile Henneberg v Curihu. (1)

Wilhelmov obliž.

Ta obliž, ki se izdeluje izključno le v lekarni

Frana Wilhelma

c. kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko

se rabi z dobrim vseh m. v vsakem slučaju, ko se sploh rabi kak obliž. Pos bno koristen pa je pri starih neveljavih bolečinah, kakor pri kurjih očesih, roženici itd. Dotično bolno mesto se očisti, potem se obliž namaže na kos tofita ali usnja in se nanje položi. Cena zavitku 80 vln. 12 zavitev 7 kron, 5 ducetov 30 kron. V znak pristnosti je na omotu grb občine trga Neunkirchen (devet cerkva).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno. (1)

15%

pod navadno ceno

razprodaja radi poznega zimskega časa

J. ZORNIK

Gorica, Gosposka ulica 7

vse zimsko blago, kakor: krasne volnene šerpe, rute, podobleke, vsakovrstno gorko Jaeger-perilo, rokavice, nogavice, bluze zimske čevlje, volno, kožuho vino itd.

Nikdo naj ne zamudi te prilike za ceni nakup.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

priatna bela in črna vina izvipavskih, furlanskih,

briskih, dal-matinskih in isterakih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Gene zmerne. Postrežba počtosa.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Ne več kurjih očes, ● ● protina in ozeblin

kdor stalno vporablja v svojih čevljih

podplate iz asbesta

Podoba noge, ki ne vporablja asbestovega podplata.

Podoba noge ki vporablja asbestov podplat.

1 par 60 kr., dvojnati fl. 1-20

Čevljarska delavnica Mödling

Gorica, Za vojašnico št. 9 ● ● ● ● Trst, na Korsu št. 27.

Najcenejši izvir dobrih ur

s 3-letnim pisanim jamstvom

Hanns Konrad,

izvir ur ter zlatarstvo — Most št. 249.

(Česko).

Lastne delavnice ur in fine mehanike.

Dobra rem. za izniklja gld. 3-75

Fina srebrna rem. ura . . . 5-25

Fina srebrna veržica . . . 1-20

Budilnik iz niklja . . . 1-75

Tvrda je odlikovana s c. kr. orlom;

ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik sastonj!

zdaj v Kruppove „kanone“, zdaj v veneduelske luke. Vedno in vedno je pa nosu zvesti spremljevalec jezik, ki je sekal Kitajcem glave, in zatiral Poljake. Pri Francozih je odvisen od nosu ves obstanek tega zapadnega naroda. Niti govoriti bi ne mogli, ako ne bi imeli nosu, skozi kojega se sedaj tako lahko razgovarjajo.

Toda, pustimo narodom svoje nosove, odprimo raje kajigo svetovne in domače zgodovine. Perzijski kralji so vtaknili svoje nosove v grško deželo, kjer so jim pa hrabri Grki tako nategnili te obrazne izrastke, da so se vračali vsi z dolгим nosom zopet v svojo azijsko domovino, in niti zapazili niso, kako jim kažejo zmagovalci dolge nosove. Kdo je bil prvi v Ameriki? Kolumbov nos! Kako bi sploh mogel priti Bertold Svare do smodnika, da ga ni Bog obdaroval z dobrim nosom, ki je neprecenljive važnosti v kabinetu spretnega kemika. Spominjam se iz svoje gimnazijske dobe na profesorja, ki je imel tako dober nos, da me je vedno vprašal le takrat, ko nisem ničesar znal, dobro, da nisem bil tako natančen in skrupulozen in puncto čiste vesti in postenja. Kdo je igral tako važno ulogo pri zadnjem zasedanju deželnega zbora? Učitelji so bili in visokosolci! Prve so imenovali vsi govorniki pljo-nirje ljudske omike, drugi so „pumpirji“, ker pumpajo za podpore. Škoda, da pelje „pompa funebre“ marsikateri „pump“ k večnemu počitku v deželnozborski arhiv.

Pomlad je tu! Pesniki-začetniki letijo na livade in gaje, kjer duhajo nežne Florine

otroke. Svoje pesni o vonju najrazličnejših cvetlic pošiljajo vigradi naklonjenim urednikom, ki jim mnogokrat pošljejo kot honorar ne preveč laslav „nos“ v listnici. Od polletja ima še največ dobrička tvoja perica. Prehladiš se, kar ni prav nič čudnega v Gorici, dobiš nahod, in zadovoljen moraš biti, ako izkaže večerna bilanca, da si porabil samo devet rut. V jeseni se pa navadno pokazemo zelo nevhvaležne napram nosu. Ako ravno je nedolžen, ga vendar zapiramo kaj radi v steklene ječe, v kozarce, in ne smemo se čuditi, če postane same jeze rdeč kakor kuhan rak. V zimskem času pa samotari nos sam sredi kožuho vine, ki dostikrat niti plačana ni ravno radi slabega nosu prezaupljivega krojača.

Dalje, kako naj bi si pomagali kratkovidni ljudje, ako nosu ne bi imeli, kam naj bi naslanjali najrazličnejša očala in stikal-nike? In oni sivolasi starčki, one sključene ženske, ki nosljajo tobak? Odreži jim nos in videl boš, da — te zaprejo.

Koncem vsega omenim še, da je nos lep dokaz vernega čuta našega ljudstva. Kihni, in vsak ti poreče: Bog pomagaj! Ker nočem, da bi mi na nos obesili, češ, dolgo časa nas vodiš s svojim nosom za nos, s katero izjavo bi mi dali grozno po nosu, končujem in Vam kličem, pazite na svoje nosove, negujte jih z vso ljubeznijo, ker je pa barva ljubezni rdeča, skrbite, da ne ostanejo nedolžno beli. V to pomoz Bog! Bog pomagaj!

Evangelij v Vipavi in okoli Vipave.

Zgodovinska črtica na podlagi deloma še neznanih dokumentov.

Spisal V. A. Schmidt, evangelijski župnik v Gorici.

(Iz nemškega rokopisa poslovenil I. K.-č.)

Še isti dan so se obrnili stanovi na kneza. Pismo ni ohranjeno. Le iz neke notice na vipavskem pismu je to razvidno. Originalno pismo 23 je priloženo prošnji na kneza.

Jednako je izšlo dne 31. marca precej zapovedujoče pisano posredovalno pismo na Lanthierija, katero so podpisali ne le stanovi, marveč tudi deželni oskrbnik. Novo preganjanje je priporočeno v njem kot „jako težavno novo delo“ njegovi posebni krščanski deleži ter mu je bilo naravnost ukazano, ničesar storiti tekom dovoljenih 14 dni proti onim 23. Deželni odbor je bil nasproti Lanthieriju malce nevoljen; pričakovali so bržčas večje uslužnosti, morda kakor l. 1581. Mnogo je moglo pripomoci k oblastnemu po-

stopanju stanov tudi posebno nesporazumljenje, da je zažugal Lanthieri vsakemu izmed 23 za slučaj trdovratnega izpovedanja avgburske konfesije poleg pregnanstva tudi še s kaznijo 1000 dukatov v zlatu. Ta lakomnost bi bila neumnost, katere pa ni mogoče pripisati Lanthieriju; kajti da vse njihovo skoro celo državi pripadajoče posestvo ni znašalo 1000 dukatov v zlatu, mu gotovo ni bilo skrito. In gotovo kot praktik ni računal s posestvi, ki se nahajajo na mesecu. Stanovi so ostali pri 14 dnevnem roku, ker so pričakovali v tem času, kakor so sporočili Lanthieriju, gotovo ugodne rešitve svojega nastopanja pri knezu. Njihova vera v knezovo besedo v Brucku na Muri l. 1579. se ni bila omajana, in zdi se nam, da se niso še dosti držali obrnitve toka popolnoma proti Rimu. Zaupljivost evangeljcev je bila sovzrok, da so stali tako popolnoma neoboroženi nasproti udarcu protireformacije ter so podlegli. Seveda, kdor je sam odkritosrčen, ne pričakuje tudi od drugih nikakih jezuitskih spletk.

Morda so tudi upali, da se knez premisli glede na pretirano mu naslikane patriotizem zadevajoče nevarnosti, da se dežela

razljudi ter utegne predati Turkom. Za tak ton, ki zadeva stebre prestola samega, je bil pristopen celo Ferdinand I., ki se je udajal protestantom le s srdom. Iz tega vzroka je bilo poslano ob jednem verjetno tudi pismo Vipavcem knezu. Tu je mogel Karol II. s svojimi očmi poleg stiske svojih evangelijskih podložnikov čitati tudi njihovo skrb za njega samega ter za njegovo deželo v ginljivih besedah. Iz istega vzroka se je opustilo nadalnje poklicanje priprošnikov, kakor l. 1581, morda tudi da so prizadeta dvorna mesta, katerim smer vetra iz spovednice naravno ni ostala prikrita, odklonila intervencijo ter niso hoteli zaigrati knezove naklonjenosti.

Ta skrb za deželo, ki je spravila evangeljce do lastne ugonobitve, dočim je Rim odvezaval v slučajih, ki niso zadevali njegovega interesa niti z daleka do negacije svoje ekzistence, čisto navadno svoje pristase podložniške prisega do kneza — je sicer dobila celo priznanje morilca protestantov, Ferdinanda II., ali ni spreminjala njihove usode.

V nekem pogledu so bili od l. 1581. naši Vipavci na jasnem. Takrat so prosili še

„pravice“, hoteli so biti obsojeni, ako se jim dokaže kak zločin. Sedaj pa se ta vzvišena podlaga vseh državnih oblik sploh nič več ne omenja. Radi tega je odpadla tudi prošnja za prepis ukaza, kakor 1581. Tako daleč so že videli ubogi preganjanci, tukaj se ne goji prava in pravice, temveč moč in versko sovraštvo razdevata starodavna visoko čislana vladna načela. Odtod ono taktično, fino pokazanje na nespametnost, v slepem fanatizmu razbiti samega sebe, deželo in prestol.

Udarjanje srčnih glasov otroške ljubezni do deželnega očeta je bilo, žal, le zamolklo nagrobno petje k pogrebni delu kneza na evangelijski v Avstriji in na blaginji države. Tudi 23 vipavskih evangeljcev, odvetniki, uradniki, sodniki itd. naj izvedo, da je knez, ki je ujet v rimskih idejah, slab skrbnik za deželo ter trd oče, da nova stiska ni le sporadično nastopajoč posamezen pojav, ki se da paralizirati, marveč da ima biti začetek verige sistematičnega iztrebljenja, katera se polagoma podaljša čez celo deželo.

(Dalje pride.)

Za plesno sezono!

priporoča trdka

J. ZORNIK - GORICA

Gosposka ulica 7

svojo veliko zalogo krasnih pihalk, svilnatih šerp, modnih prezornih stofov za plesne obleke, okraskov iz svile, srebra, zlata, Glacè in cvrnatih rokavic, nogavic, životnikov, svilenega in bombažastega Atlasa za cele obleke in kot podlago k raznim drugim prezornim oblekam, svilnate trakove itd.

Vsakovrstno perilo za gospode, krasne ovratnice, glacè rokavice itd.

Stenografa

sprejme

dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici, pod ugodnimi pogoji. Nastop takoj. Prednost imajo pevci ali telovadci.

Hiša na prodaj

v Dolenji Vrtojbi.

Okoli hiše ima vrt. Ker je blizu glavne ceste, je pripravna za trgovino, obrt ali gostilno.

Naslov pové naše upravnilstvo.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 1. dec. 1902:

Deleži: a) podpisani	K 1.276.500—
b) vplačani	630.466-02
Dana posojila	1.410.456-50
Dopolnilni zaklad	222.419-45
Vloge	660.645-80

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbo po 5½%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s ½% uradnino. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1901. (v kronah): Članov 1819 s 7932 deleži po 20 K = 158.640. — Hranilne vloge 1.318.965. — Posojila 1.379.213. — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 63.014.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Otvoritev gostilne.

Podpisana naznanjata, da sta otvorila

s 1. jan. 1903

= GOSTILNO =

„Agli antichi tre amici“

za vojašnico št. 11

(bivša gostilna „Tre amici“.)

Izvrstna kuhinja. Najboljša briska in furlanska vina. Postrežba točna po zmernih cenah.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata

Ivan in Terezija Culot.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mлина v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjo Na lkovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetnjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816. se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočljivih sprisal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Pozor!!

Podpisani Alojzij Korsika, umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani si usojar naznaniti slavn. občinstvu, da je izšel moj bogato ilustrovani cenik za leto 1903, ki se ga dobi na zahtevo zastoj. V zalogi imam najboljša zelenadna, poljska in cvetlična semena, katerih dobro kakovost jamčim. Izdelujem sveže šopke in vence s trakovi in napisi. Imam raznovrstne rastline v loncih, grmiče za okrašenje, izdelane in naravne palme ter vse v to stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah. Za obila naročila se toplo priporoča odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadjino drevje

z mešalom za mešanico iz bakra in apna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadjino drevje z natanjko namerjeno petrolmešanico,

svetilnice na aceten da se ulove leteči hrošči,

hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje s diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje stiskalnice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplanje,

sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot

zbiiralnice (trienre), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

Ig. Heller, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

